

Krasnodarka –

killuke Eestimaad Ukraina steppides

Eestlaste külas Krasnodarkas hoiavad vanamemmed alal kombeid, paarkümmend last õpib emakeelt kohaliku kooli eesti keele klassis. Eesti keelega on veel seos umbes viiekümnel suitsul.

Eesti tare – pealtnäha majake nagu iga teinegi, akende ees on aga ise heegeldatud kardinaid ja põrandal tuttavlik triibuvaip.

Tekst **Liivi Tamm** – Äripäev
Fotod **Erki Meister**

Eestlaste Krasnodarka küla rikkuste oas ei ole. Teed on logud, pind pole kuigi viljakas. Elanikud suhtuvad meedias kajastatud maailma muredesse üsna stoilise laiskusega: mis sest linnugripist, lähima koldeni jäi ju üle 30 kilomeetri.

Ka küla ise ei meenuta traditsioonilist eesti kogukonda: sinised aknaraamid ja riburada tee ääres lõsuvad majakesed. Kohalik küla nagu iga teinegi, ainult mõni oskab eesti keeles kõnelda. Praegu nood memmekesed veel jõuavad, aga kas sartsakat eestluse idu siin ka 50 aasta pärast kohtab, on kahtlane. Sest tööd pole, rahanatukest aitab teenida puskari ajamine ... Sevastopoolis ja Simferopolis tegutsevad Eesti seltsid muidugi aitavad, seltsi asja hingega ajav Erich Kalling on ehtne kõik-ühes-mees.

Kui me kella kolme paiku kohalikku koolimajja jõuame, on tunnid on juba lõppenud. Siiski askeldab koolihoovis käputäis õpilasi, piieldes saabunud busi pisut umbusklikult. Maarjamaalt siia eesti keelt ja kombeid alal hoidma sõitnud õpetaja Helle Aunap oli ju õelnud, et koor Eestist tuleb külla. Nõnda nad siis ootavad, igapähe justkui mingi muu tegemine moeks ette võetud.

Peauksest vupsab välja kooli energiline direktress Irina Jegorovna – tore, et tulite, laulge ka midagi, kohe mitu laulu, lapsed ootasid teid, kas laulate enne ja siis vaatate koolimaja või vastupidi?

Riburada võtab Kalevi Kammerkoor end õigesse asetusse: “Tuljak”, “Mesi-puu”. Direktress kuulaks hea meelega tervet kontserti, aga ajakava seab oma piirid ja nii kibeleme koolimaja lähemalt uurima. See on suur hall nõukaajast pärinev hoone. Eestiski nähtud kultuurikeskuste analoog, värvitud seinad ja põrandal linoleum. “*Utšitsa, utšitsa, utšitsa!*” manitseb pompoosselt kujundatud sein. Fuajeed ehib plastmassist kaseke.

Eesti keele klass on hoopis teist nägu: laste meisterdatud rahvariidest nukukesed ja stendil eesti rahvuspühade kalender, Arnoldi portree nurgas. “Lapsed tunnevad Eesti presidenti küll,” sõnab meie sõbraliku ja sooja olemisega teejuht, õpetaja Helle Aunap.

“*Babuška,*” hõikab koos vanaemaga meie bussis sõitev seitsmeaastane poisike. “Mitte “*babuška,*”, “vanaema” ikka,” parandab Helle.

Saame teada, et tegelikult on mitme kohaliku eesti lapse keeleoskus päris tubli, eriti on edasiminekut näha pä-

Kui Krasnodarka memmed kuulsid, et koor tuleb külla, valmistasid nad lauataie kurgisaiu. Joogiks valatakse samakat.

Stend kohaliku kooli eesti keele klassis.

Õpetaja Helle Aunap, energia ja pühendumise kehatust.

Kohalik pood Tallin. Poemüüja vabandas, et asjaajamine ühe nimesse lisamiseks oleks bürokraatia tõttu liialt raske.

Eesti asja ajajad Krasnodarkas (vasakult): Kataša, kes on abielus eesti päritolu mehega ning kelle tüdrgi praegu Eestis õppimas, edasi kaks eesti memme – Aino ja Rita. Rita on Krasnodarka Eesti Seltsi esimees ja Aino tegutseb laekurina.

✂ rast Eestis käimist. Käidud on Muugal ja Lohusuus, kodudes elatud mujalgi. Lisaks keele tudeerimisele on präänikuks kultuuri- ja kunstilaagrid, eelmisel aastal toimus selline laager Krimmis Beregovajes. Krasnodarka lapse jaoks on suur asi ka reisimisvõimalus.

Laste hulgas aga kipub eesti keele rääkimine siiski natuke häbiasi olevat. Ikkagi teistmoodi. Helle räägib, et vahepeal tundub, et lastel õpimotivatsioon lausa kaob – kus me seda ikka räägime, mis me sellega teeme, ka on vene ja ukrainain, eriti aga tatari rahvariided ju hoopis kirevamad, uhkete lintidega ...

“Nüüd on ind jälle suurem, sest lapsed loodavad pärast keskkooli lõpetamist Eestisse kõrgkooli õppima tulla. Neli tüdrukut juba õpivad Eestis. Kuid ega alati enda võimeid päris õigesti hinnata, ehk tekib võimalus ka kutsekooli astuda,

see oleks hea. Lootust on, et 2007. aasta sügisest võib see riiklike stipendiumite toel võimalikuks saada,” räägib Helle.

Tjah. Aga ega see eesti keele õpetamine ainult keeleõppega piirdu. Õigem sõna oleks ehk eesti kultuur. Kombed, tavad, pühad, mängud, traditsioonid.

Meis tekib imetus nende õblukeste eestlannade vastu, kes kodust elu üheks või kaheks aastaks maha jättes siia õpetajaks on tulnud. Elu siin mugavusi otsivale massaaži-duši-superkino-gurmaanluse ihalejale soodne pole. Õpetaja Aunapi eluruumiks on umbes 15 m² suurune toa-ke, kuhu raamaturiulite ja õppevahendite vahele parajasti voodi ära mahub.

“Tulingi kaheks aastaks – mullune õppeaasta jäi siin õpetajana viimaseks. 29. augustil istub lennukile uus inimene,” räägib Helle. “Novembri alguses saabub talle ka abiline, kes aitab vaba aja ürituste korraldamisel. Ehk on siis ka kellegagi kohapeal rohkem mõtteid

jagada.” Eesti keele tundidest on läbi aastate osa võtnud ligi kolmkümmend last. “See arv on üsna stabiilne,” sõnab Helle.

Ronime taas bussi, ka paar last tuleb peale, et saada priiküüti kilomeetri kaugusel asuvasse külla. Mõned kahtlustavad põrnitsused, ent varsti hakkab jutt jooksuma. Eesti keeles.

Eesti tares on meie vastuvõtmiseks hoolega valmistatud: majoneesi-hapukurgisaiad ja pitsi kohalikku puskarit on kohalikud memmed meie suure seltskonna vastuvõtmiseks valmis pannud.

Tarekese enda saamisluhu on aga täitsa eestlaslik. Selline tüüpiline Eesti asjaajamist peegeldav muinasjutt, ainult et päriselt juhtunud. Koguti nimelt kodumaal raha. Raha eest osteti pool lasteaeda, ent seejärel leiti, et too on ikka üsna lagunenu. Vana. Amortiseerunud. Et polegi mõtet remontida. Ja nii takerdus kogu asi bürokraatia taha. Kui hoone

juba päris lagunenu, ei olnudki kuskile kokku tulla. Külastanud siis Krasnodarka küla üliõpilane Sergei Moskvast, Eesti juurtega noormees, kaardistanud vanu hauadu, vaadanud ringi. Kuulnud murest, ostis noormees ühe kohaliku tare ära. Maksis ligikaudu 15 000 krooni (kohalikus rahas 6000 grivnat). Ja kinkis eestlastele kasutamiseks.

Loodetavasti saab sügise poole seal ka remondiga alustada, sest eelmisel nädalal oli esikupõrand katusest läbi sadanud veest märg. “Ja kes teab, äkki saab ikkagi vana tare kõrvale uue tare ehitada, Krimmi eestlaste tugiselts praegu ajab seda asja, midagi lõplikult kindlat veel muidugi ei ole,” räägib Helle.

Nii et – lõpp hea, kõik hea. Ja ongi aeg minna. Kallistused, lubadused naasta, tahtmatu pisargi tikub silmanurka ja – hüvasti, Krasnodarka! ■